

Bruxelles, 28. svibnja 2021.
(OR. en)

9163/21

ESPACE 60
RECH 271
COMPET 427
MI 396
IND 146
ENV 375
EU-GNSS 28
TRANS 333
TELECOM 226
ENER 238
EMPL 262
CSDP/PSDC 282
CFSP/PESC 520

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	28. svibnja 2021.
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	8956/21
Predmet:	Novi svemir u službi građana – zaključci Vijeća (usvojeni 28. svibnja 2021.)

Za delegacije se u Prilogu nalaze zaključci Vijeća naslovljeni „Novi svemir u službi građana” koje je Vijeće usvojilo na 3797. sastanku održanom 28. svibnja 2021.

Zaključci Vijeća naslovljeni „Novi svemir u službi građana”

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

PODSJEĆAJUĆI NA:

- Ugovor o funkcioniranju Europske unije kojim se uspostavlja nadležnost EU-a u svemiru¹,
- Zaključke Vijeća o Svemirskoj strategiji za Europu od 30. svibnja 2017. kojima se Komisija i države članice potiču na suradnju s relevantnim akterima kako bi se omogućile inovacije i razvoj svemirskih aplikacija, poslovnih mogućnosti, informativnih aktivnosti i industrijskih kapaciteta, među ostalim za poduzeća i inicijative u području „novog svemira”, mala i srednja poduzeća te novoosnovana i rastuća poduzeća,
- Zaključke Vijeća o svemiru kao pokretaču od 28. svibnja 2019. potvrđene na devetom sastanku Vijeća za svemir, u kojima se uvažava činjenica da svemirski prostor prolazi kroz proces dubinske preobrazbe, sazrijeva i da ga oblikuju novi akteri, kao što su nove nacije koje istražuju svemir, a posebno novi privatni akteri,
- Zaključke Vijeća o svemirskim rješenjima za održivi Arktik od 29. studenoga 2019. u kojima se prepoznaju mogućnosti koje pruža novi svemir za poticanje pružanja novih usluga i rješenja omogućenih svemirom, među ostalim, za potrebe Arktika,

¹ Posebice članak 4. stavak 3. i članak 189.

- Zaključke Vijeća o svemiru za održivu Europu od 4. lipnja 2020. u kojima se uvažava pojava takozvanog novog svemira i Komisiju poziva da izradi detaljnu analizu postojećeg stanja i budućih perspektiva europskog novog svemira i njegova doprinosa europskom gospodarstvu, povećavajući postojeće tržišne kapacitete, podupirući MSP-ove i novoosnovana poduzeća te uzimajući u obzir novopridošle aktere i najnovija postignuća,
- Zaključke Vijeća o smjernicama za europski doprinos utvrđivanju ključnih načela za globalno svemirsko gospodarstvo od 11. studenoga 2020., potvrđene na desetom sastanku Vijeća za svemir, u kojima se naglašava važnost inovacijske strategije za novi svemir s naglaskom na veću komercijalizaciju, konkurentnost i učinkovitost te zajedničke europske ciljeve u srednjoročnoj i dugoročnoj perspektivi,
- Zaključke Vijeća pod naslovom „Oporavak kojim se pospješuje prijelaz prema dinamičnijoj, otpornijoj i konkurentnijoj europskoj industriji” od 16. studenoga 2020., u kojima se ističe da bi EU trebao provoditi ambicioznu i odlučnu europsku industrijsku politiku kako bi stvorio održivo, privlačno i konkurentno poslovno okruženje za iskorištavanje velikog potencijala učinaka prelijevanja iz suradnje diljem EU-a, što uključuje utvrđivanje i smanjenje strateških ovisnosti te povećanje otpornosti u najosjetljivijim industrijskim ekosustavima i posebnim područjima kao što je svemir;

I. Kontekst i dinamika europskog svemirskog sektora

1. SMATRA da svemirski sektor prolazi kroz brzu transformaciju i širenje na globalnoj razini zbog disruptivne tehnologije, novih načina iskorištavanja postojećih sposobnosti, komercijalizacije i demokratizacije svemira te da svemir postaje profitabilan sektor u kojem se javljaju novi poslovni modeli u okviru trgovačkih društava različitih veličina;
2. RAZMATRA nedavna kretanja prema konvergenciji institucijskih i privatnih tržišta, uključujući sve veću ulogu industrije. To dovodi do otvaranja svemirskog sektora novim korisnicima i akterima koji mogu pružiti inovativne i povoljnije svemirske proizvode i usluge, a omogućuje i veće zanimanje za svemir u zemljama koje prethodno nisu bile uključene u svemirske aktivnosti;
3. UVAŽAVA činjenicu da svemirski sektor stvara i istražuje nova tržišta u Europi i svijetu, koja proizlaze iz razvoja novih tehnologija i tržišnih pristupa usmjerenih na smanjenje troškova te veću fleksibilnost i poduzetnost, uz istodobno očuvanje kontinuiteta promatranja te kvalitete i sigurnosti zemaljskih tehnologija i svemirskih sustava. Ta se kretanja potiču inovacijama uvedenim prema načelu *spin-in*, većim uzajamnim obogaćivanjem svemirskih tehnologija i aplikacija iz nesvemirskih sektora te pojavom novih aplikacija i usluga koje iskorištavaju brzi razvoj digitalnih tehnologija i integraciju sustava za obradu podataka iz otvorenih podataka programa Copernicus, među ostalim komponentama;
4. NAGLAŠAVA važnost svemirske tehnologije, podataka i aplikacija za pronalazak rješenja za klimatsku tranziciju i razvoj prema postizanju ciljeva utvrđenih u Pariškom sporazumu, uz ciljeve europskog zelenog plana i razvoj prema cjelovitom pristupu našem planetu kako bi se bolje razumjele i vrednovala njegova složenost i sustavnost, kao i povezanost okoliša s našom dobrobiti, zdravljem i socioekonomskim sustavom;

II. Europski pristup novom svemiru

5. PREPOZNAJE da brza i trajna preobrazba iziskuje europski pristup novom svemiru; ISTIČE potencijal novog svemira u doprinosu općim ciljevima Europske unije, među ostalim zelenoj i digitalnoj tranziciji, te jačanju europske otpornosti. Novi svemir također doprinosi drugim područjima javne politike i utječe na europsko društvo i gospodarstvo, čime se odgovara na potrebe građana i građanki;
6. PREPOZNAJE potrebu za zajedničkim poimanjem novog svemira uzimajući u obzir europski kontekst, kulturu i strukture. Europskim pristupom novom svemiru trebao bi se obuhvatiti cijeli svemirski lanac vrijednosti, koji obuhvaća uspostavne, međusegmente i primijenjene segmente, s novom inovacijskom i poslovnom perspektivom te s okvirnim uvjetima koji pogoduju nastajanju novih europskih aktera te izgradnji i međusobnom povezivanju svemirskih ekosustava diljem Europe smanjenjem regulatornih prepreka i prepreka ulasku na tržište, otvaranjem lanaca vrijednosti, promjenom pristupa nabavi i povećanjem privatnih ulaganja;
7. PREPOZNAJE inovacijski kapacitet privatnog sektora, koji se sve više temelji na privatnim ulaganjima, i vrijednost koju taj sektor može donijeti razvoju europskog svemirskog sektora;
8. NAGLAŠAVA da su europski, nacionalni i regionalni ekosustavi u središtu novog svemira u Europi; PREPOZNAJE potrebu za dosljednim pristupom primijenjenom segmentu, čime se povećava otvorenost prema novim akterima u svemiru, odnosno MSP-ovima, poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, rastućim i novoosnovanim poduzećima, i u ranoj fazi i u fazi rasta, uz promicanje poduzetništva povezanog sa svemirom te mjera izgradnje kapaciteta i potpore, uključujući mogućnosti financiranja za poticanje svemirskih ekosustava diljem Europe;

9. ISTIČE ulogu temeljnog i primijenjenog istraživanja, razvoja i inovacija za novi svemir kojima se nadopunjuje tradicionalni svemir, uključujući računalstvo visokih performansi, umjetnu inteligenciju i kvantne tehnologije, uz kombiniranje različitih tehnologija, davanjem prednosti smanjenju troškova u novim svemirskim sustavima s pomoću minijaturizacije i veće raznovrsnosti svemirskih platformi za dobivanje kvalitetnijih, isplativijih i sigurnih svemirskih podataka, informacija i usluga te NAGLAŠAVA ulogu novih tehnologija i pristupa dizajnu, među ostalim za istraživanje svemira i iskorištavanje svemirskih resursa te za mogućnost ponovne uporabe svemirskih platformi;
10. ISTIČE važnost zadovoljavanja posebnih potreba sudionika u novom svemiru u vezi s pristupom svemiru, ako je to potrebno, s pomoću prilagođene i komplementarne zemaljske infrastrukture;
11. NAGLAŠAVA ulogu EU-a i država članica u međunarodnom, multilateralnom kontekstu i doprinos novog svemira poticanju svemirske diplomacije;
12. NAGLAŠAVA vrijednost koju novi svemir stvara za društvo, gospodarstvo i okoliš te način na koji svemir omogućuje okolišne, društvene i gospodarske koristi jer se oni sve više oslanjaju na svemirska sredstva za telekomunikacije, navigaciju i aplikacije za promatranje Zemlje, što utječe na održivost te zelenu i digitalnu tranziciju te ISTIČE potrebu za sve većom upotrebom svemirskih aplikacija, usluga i podataka u bliskoj suradnji s krajnjim korisnicima i dionicima te diljem svemirskog sektora u svim državama članicama kako bi se ostvarile te okolišne, društvene i gospodarske koristi;

III. Programi i inicijative EU-a te njihov doprinos jačanju novog svemira

13. ISTIČE da trenutačne komponente svemirskih programa Copernicus, EGNOS i Galileo doprinose novom svemiru i imaju koristi od njega u smislu tržišne primjene svemirskih podataka i signala, informacija za razvoj novih aplikacija, proizvoda i usluga; u tom pogledu PRIMJEĆUJE potencijal državne satelitske komunikacije (GOVSATCOM);
14. UVAŽAVA mogućnosti koje operativne usluge donose u području svijesti o situaciji u svemiru, u podupiranju sigurnih i održivih svemirskih aktivnosti i zaštiti europske svemirske infrastrukture, uz nadogradnju i daljnji razvoj sustava senzora, kataloga svemirskih objekata i usluga, koji se trenutačno pružaju s pomoću EU-ova nadzora i praćenja u svemiru (EU-SST); ISTIČE važnost razvoja pristupa upravljanju svemirskim prometom za Europu u budućnosti i usmjeravanja globalnih standarda;
15. NAGLAŠAVA važnost tradicionalne i inovativne nabave u programima EU-a, uz veću otvorenost i transparentnost u politici i postupcima, u cijelom lancu opskrbe, čime se daje prednost uključivanju novoosnovanih poduzeća, rastućih poduzeća, drugih MSP-ova i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije;
16. PODSJEĆA na razvoj europske svemirske politike i važnost traženja komplementarnosti i strukturiranog pristupa za razvoj sinergije između država članica, Komisije, EUSPA-a, ESA-e, drugih ovlaštenih subjekata i dionika na temelju njihova stručnog znanja, uloga i odgovornosti kako bi se na najbolji način ispunio cilj svemirskog programa EU-a u području novog svemira;

17. NAGLAŠAVA potrebu za promicanjem daljnje sinergije i komplementarnosti svemirskog programa EU-a s drugim programima EU-a, odnosno s istraživanjem i tehnološkim razvojem i inovacijama u okviru programa Obzor Europa, programa Digitalna Europa (DEP), Europskog fonda za obranu, fonda InvestEU, Mehanizma za oporavak i otpornost te europskih strukturnih i kohezijskih fondova, kako bi se potaknula ulaganja u svemirski sektor, uključujući ekosustav novog svemira, uz maksimalno povećanje učinkovitosti upotrebe javnih resursa, podizanje svijesti o mogućnostima koje ti programi pružaju akterima u novom svemiru te poticanje konkurentnog i inovativnog europskog svemirskog sektora;
18. PONOVRNO ISTIČE da je ključno nastaviti podupirati razvoj naprednih vještina, razmjenu znanja i osposobljavanje za stvaranje potrebnih kompetencija diljem Europe, među ostalim uz veću potporu zemljama čije su svemirske sposobnosti u nastajanju, te poticati raznolikost u tom sektoru, kao i povećati zanimanje mladih za studiranje znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike;

IV. Ususret inovativnom, otpornom i konkurentnom svemirskom sektoru Unije kako bi se iskoristile mogućnosti novog svemira

19. ISTIČE da je kombinacija pristupa u čijem je središtu ponuda i pristupa koji se temelji potražnji ključna za poticanje uzajamnog obogaćivanja svemirskih i nesvemirskih tehnologija, usluga i aplikacija putem različitih javnih i privatnih politika i sektora kako bi se promicalo stvaranje vrijednosti i tržišna primjena za sigurnu digitalizaciju i okolišno održiva rješenja s pomoću pristupa usmjerenog na korisnika;

20. PREPOZNAJE važnost europske konkurentnosti u kontekstu novog svemira i potrebu za poticanjem privatnih ulaganja i jačanjem pristupa koji se temelje na tržištu za jačanje subjekata koji razvijaju tehnologije, dobavljača i pružatelja usluga sa sjedištem u Europi te važnost potpore razvoju inovativnih i disruptivnih tehnologija i industrijskih sposobnosti; NAGLAŠAVA važnost postizanja otpornosti u europskim strateškim svemirskim lancima vrijednosti s pomoću tehničkih propisa, standarda, javne nabave i financijskih instrumenata;
21. ISTIČE potrebu za jačanjem europskih prednosti na putu prema inovativnijem, otpornijem i konkurentnijem svemirskom sektoru u područjima kao što su ključne komponente, sigurna svemirska povezivost, industrijski savezi u području mikroelektronike i sirovina;
22. PRIMA NA ZNANJE namjeru Komisije da, kako bi podržala stratešku autonomiju u pristupu svemiru, doprinese naporima za razvoj zajedničkog plana za sljedeću generaciju lansiranih sustava, tehnologija i infrastrukture, u bliskoj koordinaciji i suradnji s državama članicama, ESA-om i akterima u industriji, uz poštovanje načela otvorenog gospodarstva;
23. ISTIČE važnost povoljnih uvjeta koji su ključni za poticanje poduzetništva i olakšavanje stvaranja novih poslovnih mogućnosti, rasta novih tržišta i inovacijskih ekosustava;
24. ISTIČE da je trenutačna politika besplatnih i otvorenih podataka dobivenih promatranjem Zemlje bila ključna za poticanje snažne potražnje za podacima i informacijama te da je ona ključan alat kojim se doprinosi učinkovitom europskom svemirskom ekosustavu, čime se tržištu omogućuje razvoj primijenjenih aplikacija za velik broj privatnih i institucijskih potrošača;

25. PREPOZNAJE nove mogućnosti koje nude dostupnost i pristupačnost podataka visoke razlučivosti kako bi se potaknula konvergencija promatranja Zemlje i umjetne inteligencije u cilju postizanja bolje sposobnosti pružanja rješenja za netehničke korisnike, što se izravno odražava u koristima za europske građane i građanke;
26. ISTIČE ulogu svemira i načina na koji svemirski podaci i informacije mogu biti pokretači različitih politika EU-a te mogu koristiti europskoj strategiji za podatke i inicijativama EU-a, kao što su inicijativa Odredište Zemlja u suradnji s ESA-om, ECMWF-om i EUMETSAT-om, zajednički podatkovni prostor europskog zelenog plana, uvođenje tehnologije 5G ili primjena interneta stvari;
27. PRIMA NA ZNANJE namjeru Komisije da se pozabavi razvojem sposobnosti za sigurnu svemirsku povezivost kao nadopunom postojećim zemaljskim i podmorskim mrežama povezivosti;
28. ISTIČE važnost kibersigurnosti za sustave novog svemira i operacije na terenu i u svemiru te PRIMJEĆUJE globalni tržišni potencijal za rješenja u području kibersigurnosti, čime se pružaju mogućnosti europskim poduzećima, uključujući novoosnovana poduzeća, MSP-ove i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije;
29. NAGLAŠAVA potrebu da se svim akterima u svemiru, uključujući aktere u novom svemiru, osigura održiva uporaba svemira u skladu s relevantnim ugovorima i rezolucijama Ujedinjenih naroda te u skladu s preporukama i smjernicama UNCOPUOS-a;

V. Financiranje i rast europskih poduzeća u području svemira

30. ISTIČE važnost ulaganja u rizični kapital za cijeli ekosustav novog svemira i PREPOZNAJE potrebu za razvojem shema i instrumenata javnog financiranja na nacionalnoj i regionalnoj razini kao alata za smanjenje rizika u ulaganjima i kao sredstva za privlačenje privatnih ulaganja, kao dopunu financijskim instrumentima kao što su financiranje vlasničkim kapitalom i financiranje zaduživanjem za novoosnovana poduzeća, rastuća poduzeća u ranim fazama i druge MSP-ove i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije u fazi rasta, s ciljem povećanja broja privatnih ulagača u segmente svemirskih tržišta i iznosa uloženog privatnog kapitala;
31. POZDRAVLJA inicijativu CASSINI (*Competitive Space Start-ups for INnovation* – Konkurentna svemirska novoosnovana poduzeća za inovacije) koja je usmjerena na fond fondova EU-a za svemir u vrijednosti od 1 milijarde EUR, u potpunosti iskorištavajući InvestEU kako bi se olakšao pristup financiranju, i njegovu ulogu u povećanju broja novoosnovanih poduzeća u EU-u, izgradnji poduzeća u EU-u koja se temelje na inovativnim svemirskim tehnologijama, uslugama i aplikacijama te ubrzanju njihova rasta i proširenja;
32. ISTIČE važnost poticanja javnih tijela da nabavu i predkomercijalnu nabavu inovativnih rješenja upotrebljavaju kao način olakšavanja komercijalizacije i davanja tržišnog zamaha novoosnovanim poduzećima, MSP-ovima i poduzećima srednje tržišne kapitalizacije u svemirskoj industriji i digitalnim uslugama koje se temelje na svemirskim podacima;

VI. Praćenje i evaluacija

33. POZIVA Komisiju da promiče redovito mjerenje učinka svemirskog sektora u europskom gospodarstvu, uzimajući u obzir postojeći rad, s posebnim naglaskom na novi svemir, i da u tom pogledu razvije metodologiju kojom se pokazuje kako novi svemir može koristiti građanima i građankama i europskom gospodarstvu te da redovito izvješćuje Vijeće;

34. NAGLAŠAVA važnost evaluacije ekološkog otiska europskih svemirskih tehnologija u okviru globalnog troškovnog pristupa (gospodarskog, okolišnog, društvenog) s ciljem poboljšanja okolišne učinkovitosti europskog svemirskog sektora;
35. ISTIČE da bi se pri mjerenju učinka novog svemira na europsko gospodarstvo trebao uzeti u obzir niz varijabli, uključujući broj otvorenih radnih mjesta, izvoz, razine ulaganja, prodaju i prihode, s ciljem stvarnog prikaza trendova i razvoja novog svemira u Europi, istodobno rješavajući društvene i okolišne izazove i pokazujući dodanu vrijednost svemira i njegove koristi za društvo te dobrobit i otpornost građana i građanki;

VII. Prioritetne mjere

36. POZIVA Komisiju da u suradnji s državama članicama predloži inovativnu strategiju za novi svemir, koja bi obuhvaćala cijeli lanac vrijednosti i pristup financiranju, prema inovativnom i konkurentnom svemirskom sektoru Unije;
 37. POZIVA Komisiju i EUSPA da akcijskim planom potiču primjenu svemirskih usluga poticanjem usvajanja svemirskih rješenja u širokom rasponu politika EU-a te da povećaju konkurentnost primijenjene svemirske industrije EU-a, olakšavajući grupiranje primijenjenih svemirskih aplikacija i korisnika diljem Unije, s posebnim naglaskom na izgradnji kapaciteta u državama članicama čije su svemirske sposobnosti u nastajanju te prema potrebi uzimajući u obzir razvoj normi i standarda.
-